



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Sacrum Misericordiae Palatium**

Variis Sacrae-Scripturae Locis, Atque Septem misericordiae operibus quasi  
peristromatibus exornatum

**Gazaeus, Nicolaus**

**Augustae Trevirorum, 1618**

Cui rei inseruiant Misericordi viro pietatis opera in mortali peccato  
exercita. cap. 47.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54477)

tura vis opera Misericordiae exercere, vide  
 ut eain gratia exerceas, vide ut à peccatis  
 abstineas, quæ gratiæ obstant, & tunc effi-  
 caciã in te senties bonorũ operum; Nam  
 gratiæ suscipies augmētum, meritum vitæ  
 æternæ tibi comparabis; diuinis satisfacies  
 præceptis; *Date Eleemosynam*, denique ha-  
 bitum ad meliora semper præstanda acqui-  
 res; nam ut ait Philosophus *Habitus genera-  
 tur ex actibus frequentatis.*

Luc. 2.

Lib. predi-  
 cam.

CVI REI INSERVIAN  
 MISERICORDI VIRO, PIE-  
 TATIS OPERA IN MOR-  
 tali peccato exercita.

CAPVT XLVII.

**A**Vdire mihi videor vocẽ auribus me-  
 is insonantem. Quid ergo proderunt  
 opera peccatorum? si nihil prodest operan-  
 ti opus bonũ in peccato mortali, ergo fru-  
 stra exercet bona opera, qui se à statu gra-  
 tiæ alienum esse cognoscit, sic cine ergo lu-  
 dit operam peccator, bonis operibus insi-  
 stendo? Solutionem audito.

Lude-

i seri  
 pbia  
 era

*Aliquando pro  
bonis operibus  
in peccato fa-  
ctis dat Deus  
bona tempora-  
lia.*

*Psal. 48.*

*Lib. 5. de Ci-  
uitat.*

Ludere operam, omniq; remuneratione cariturum eum qui extra gratiæ statū ea exerceat opera dicere nolo. Fauet namq; Dominus tribuentib; & misericordib;, & quod futura æternitate dotare nō potest, in terrenis opibus facit esse magnificos. Talis est remuneratio peccatorū, qualis est iumentorum. *Comparatus est* (inquit psalter) *iumentis insipientibus & similis factus est illis.* Qualis præcor est remuneratio iumentorum: post dici vnius laborem solum pro mercede recipit pabulū: Sic peccator post opus bonū licet infructuosum, terrena recipit, diuitias obtinet, ijs fruitur, at non in sempiternū. Ideo inquit D. Augustinus Deum Romanis pro pietatis remuneratione imperium tradidisse, vt eis satisfaceret in imperij magnificentia, quibus pro gestis operibus dare non poterat præmia sempiterna. Hæc sunt verba Augustini: *Quibus non erat Deus daturus vitam sempiternam cum Sanctis Angelis, hanc illis terrenam gloriam excellentissimi imperij concessit.* Nec mirum, nam vt axioma theologicum testatur, *Nullum bonum irremuneratum.* Ideo Dominus peccudum turmas multiplicauit Laban, eumq; potentem fecit in hoc sæculo, vt is qui pro operibus bonis æterna non poterat regna adi-

adipisci, saltem in terrenis gauderet multiplicari. Iustè sanè vereatur diues qui omnibus voluptatibus abundat in hoc Mundo, qui delicijs fruatur vniuersis, nè sibi illud Evangelicū dicatur: *Fili recordare qui accepisti bona in vita tua.* O infelices & infortunatos homines! quibus terrena dantur pro æternis. Deus in hac remuneratione tā iustorum quam peccatorum se habet ad instar mercatoris in nūdinis diuersas merces comparantis. Minutissimas quasq; merces & parui valoris subito soluit & extempore, at verò prætij magni, lapidū atque gemmarum prætiosarum solutionē, chyrographo obsignatam differt vsq; ad reditum. Sic Deus commercians nobiscū opera charitatis comparat solutionem datur<sup>9</sup> in cœlo, at verò opera peccatorū quæ exigui vel nulli<sup>9</sup> valoris sunt ex tēpore soluit, temporanea pro minutissimis operibus retribuēs proemia. Huiusce rei figuram aptissime in scriptura reperio. Abraham duos habuit filios; alterum ex ancilla, alterum ex libera; eum quem ex vxore legitima genuerat heredem constituit vniuersorum; ei verò quem ex ancilla susceperat dona dedit argenti & aliorum. Abraham Deum significat, Isaac filium Dei iustum scili-

*Luc. 16.*

*Inchino. lib.  
de viis Coeli.*

i. se  
n. p. d. a  
vera

scilicet cuius opera in charitate facta sunt propter quæ hæredem eum facit vniuersorum: Ismael verò qui peccatoris typum gerit, argenti vel auri hoc est tēporaneo præmio contentus est. Silendum non est quod non à paucis Patribus refertur.

*In vit. Pat.*

*Hilaret. in  
quadrag.*

*Spe. exemp.*

Anachoretæ cuidam in Hæremi penetralibus victitanti pius quidam Ciuis vrbe Nicopoleos quotidianam afferre solebat annonam. In eadem autem vrbe diues quidam impius & crudelis erat quem die quadam mori misere contigit. Hunc cum ad sepulchrum honorificè deduci vidisset ciuis ille misericors, solitum laturus ædulum pergebat ad syluam. Vbi cum corpus Hæremitæ à færis depastum inuenisset obstupefactus tacitè huius rei causam inquirebat. Mirabatur quomodo qui lubricè semper vixerat honorifico dignus fuerat sepulchro, & quomodo is qui vitam cœli-  
bem duxerat fœrarum factus esset ædulum. Hæc eo ita cōgitante, venit Angelus qui vtriusque mortui finem panderet. Ne mireris inquit; nam quia diues ille bona quædam gesserat opera, ideò Dominus honorem illum corpori concessit, veruntamē damnatus est; hic verò qui in ieiunijs vixit, quia peccatum aliquod veniale perpetr-

rat,

rat, tali fuit dignus morte, vt sic purgatus æterna reciperet proemia. Igitur valent quandoque opera Misericordiæ in peccato mortali peracta ad temporalium bonorum consecutionem vel multiplicationem.

2. Opera Misericordiæ in peccato vel extra gratiæ statum facta otietatem fugant omnium peccatorum genitricem. Nam dū dæmon videt hominem licet peccatorem pietatis addictum operibus, non ita facile aggreditur, sed magis fugit ab eo. Sicut enim olle bullienti muscæ non insident, sic nec hominem pijs implicatum operibus, tentationes aggrediuntur.

3. Cum extra gratiæ statum fueris, si opera pietatis exerceas, si charitatis insistas officijs, procliuem magis in charitatem, & ad opera Misericordiæ exercenda post reconciliationem inclinatum te inuenies.

4. Opera charitatis in peccato mortali facta temporaneam quandoq; pœnam repellunt, & Iustitiæ diuinæ rigorem temperant, vt ex plerisque sacre scripturæ exemplis colligere possumus. Zenon Imperator die quadam virginem dehonestat virginittatis ab ea florem auferens. Cuius mater cum sæpè Virginem deiparam pro vindicta deprecaretur, matris Christi vocem audiuit

*Opera charitatis  
in peccato  
mort: impediunt  
otietatem.*

*Sophron. prat.  
Spir. c. 17.*

N diuit

diuit sibi dicentem: Sepè te de Zenone Imperatore vindicare volui, sæpè vindictam præcibus tuis commota requisissem, verum man<sup>o</sup> Zenonis (hoc est bona opera & Eleemosynæ quas facit) semper impediuerunt. Ideò etiam Eleemosyna comparatur vnguento quo se inungere solebant antiqui luctatores. Nam sicut, inimicorum manus effugiebant, inuncti, sic Misericordes plerumq; vindictam effugiunt diuini iudicij.

5. Profunt bona & pia Misericordiæ opera, vt Angelus Custos nobiscū maneat, qui per sæpè post peccatum à nobis nulla data mora recederet.

*Canis. tract. de  
Eleemos.*

6. Adiuuant nos, & muniunt contra aduersariorum insultus, qui circumeunt quærentes occasionem ruinæ & perditionis. Sapientem audiamus dicentem: *Super scutum potentis, & super lanceam aduersus inimicum tuum pugnabit.*

*Eccles. 29.*

7. Minuunt opera charitatis in peccato vel extragratia statum facta pœnam æternæ damnationis, vt benè testatur Augustinus, inquit: *tale bonum facit quis, vt tolerabilior fiat eius damnatio.*

*in Enchirid.*

Quod confirmat D. Bernardinus excellenti similitudine. Sicut enim Cancer carnes corrodit infectas, & circumuicina que

que vastat & inficit, apposita autem carne pulli gallinacei, vel vituli vel alterius cuiuspiam animalis quiescit & mitigatur: Ita opera Misericordiae peccatorum corporibus vel vulneribus applicata dolorem mitigant infernalem.

8. Opera Misericordiae disponunt & preparant hominem ad gratiae coelestis receptionem. Ideoque plerique Patres hanc Salvatoris sententiam: *Quod superest date Eleemosynam, & omnia munda sunt vobis*, exponentes, dicunt Salvatorem Eleemosynam commendasse tanquam eam quae ad gratiae divinae acquisitionem preparatoria fit. Id non obscurum est in Cornelio quod propter Eleemosynas fidelium numero meruit adscribi. Cassiodorus meminit hominis cuiusdam impudici & luxuriosi, aliis satis pietatis operibus addicti. Hunc cum a peccatis retrahere vellet Dominus, per Angelum in habitu peregrini visitavit. Is charitatiue ut consueverat peregrinum recipit hospitio, lauat pedes, extergit manus, caput inungit. Quod cum inungeret videt oculum in medio capitis, causam huiusce rei exquirat. Respondet Angelus: Hoc oculo tua scelera quotidiana intuetur Deus fornicationes & adulteria respicit, sed etiam pietatis tuae opera eodem intuetur. Respice igitur ne perire velis. Lamentatur ille;

N 2 & po.

LHC. 2.

Act. 10.

& pœnitentiam agēs veniam suorum confequitur delictorū. Videte in quo profint charitatis officia. Aliud admirabilius exemplum subiungam. Nobilis quædam puella vtroque orbata parente dum in viridario sola deambulet, videns hominem suspēdio iam proximū, ad eum properat, & causam tantæ desperationis ab eo sciscitatur. Respondet ille, ære sum constrictus alieno, & creditores diebus singulis etiam quæ nec habeo nec habere valeo extorquere nituntur: gratior igitur mihi erit vna mors, quam toties repetiti dolores. His auditis, illa omnia bona sua illi tradit vt creditoribus satisfaciat. Factum est autem vt illa in maximam incideret indigentiam, adeo vt victum sibi se prollituendo comparere cogeretur. Post modicum tempus lapsa in infirmitatem cum sacri baptismatis vnda lauari expeteret, nullusque suscipere eam vellet, apparuit Angelus in figura hominis quem à suspēdio liberauerat; qui desolationis causam requirens, cum ea referente intellexisset ideo eam cruciari quia susceptorem non haberet in baptisate, subito respōdit. Confortare, nam extemplo duos tibi adducam susceptores. Conuocat alios duos Angelos qui nobilium Imperatoris faci.

*Ioan. Mosc.  
in prat. spirit.  
c. 207.*

faciem referentes puellam baptizandam ad templum perducunt. Baptizatur illa spondentibus susceptoribus, reducitur domum candida veste circumamicta, hæret in lecto infirma quemadmodum antea. Inuisunt eam vicini atque vestis candidæ occasione requirunt. Narrat illa vniuersa quæ circa se gesta erant. Refertur res ad Episcopum, conuocantur nobiles illi, quorum figuram gesserant Angeli, rogantur num illius puellæ fuerint susceptores. Ignorare se rem omnem dicunt. Miratur Episcopus filiam interrogat si fortè aliquod pietatis vel Misericordiæ opus exhibuisset. Rem narrat quæ sibi in iuuentute contigerat, moxque vt ea narrauit animam Deo reddidit. Tunc Episcopus diuinæ Misericordiæ atque retributionis excellentiam prædicans exclamauit: *Iustus es Domine & rectum Iudicium* Psal. 118. *tuum*. Intelligitis quoniam prima Misericordiæ opera quæ extra fidem existens fecerat, salutis causa fuerunt. Non quod Eleemosynam velim baptismo æqui parare, nam hoc falsum & absurdum est, sed præparamentum esse dico ad gratiæ diuinæ impetrationem.

9. Si hæc opera Misericordiæ in peccato mortali facta non profunt viuuis, præderunt

N 3 tamen

tamen mortuis prout Deo visum fuerit expediens. Proderunt inquam proximis parentibus. Nam sicut terrena bona diuoluuntur ad amicos proximos si sine legatione obierit: ita etiam si is qui bona opera exercuit ijs non fruatur, tamen nō omnino perdita sunt sed fructus eorū parentibus in gratia existentibus dabitur. Ad huius sententiæ confirmationem facit illud q̄ Christus inquit: *Qui habet, dabitur ei, & abundabit, & omni habenti dabitur & abundabit.* id est, qui habet gratiam Dei, dabitur & fructus operum bonorū alterius qui sine gratia ea exercuit. *Qui autem non habet* (supple gratiam Dei) *etiam & quod habet auferetur ab eo,* hoc est meritū boni operis. Maronius censet hæc opera distribui à Deo animabus in Purgatorio existentib⁹, secundum cuiusque merita. Et probat similitudine. Sicut inquit exulum bona fiscis tribui consueuerunt: ita peccatorū opera dispergit Deus & dat animabus defunctorum.

10. Opera Misericordiæ quæ in statu gratiæ facta fuerant, si per labem peccati mortalis mortificata fuerint, post pœnitentiam & reconciliationem vigorem pristinum recipiunt, iuxta illud:

*Sapè reuiuiscunt quæ mortificata fuerunt.*  
Verbi

Matth. 15.  
Luc. 19.

Verbi causa, si multa Misericordiae opera exercueris, & postea in adulterium vel furtum aut in superbiam labaris mortificantur illa opera, cum autem per poenitentiam culpam dilueris tunc reuiuiscunt & per poenitentiae asperionem pristinam recipiunt virtutem. Hec solutio verissima est Attamen hic quaeritur inter Theologos.

VTRVM OPVS MISE-  
RICORDIAE FACTVM IN  
PECCATO MORTALI, PER  
poenitentiam subsequenter possit  
uiuificari, & esse vitae aeternae  
meritorium.

### CAPVT XLVIII.

**O**Mnium poenae scholasticorum hac in re placet sententia dicentiũ, hęc opera in mortali peccato facta, nullatenus vitam promereri sempiternam. Quam etiam ex varijs scripturae locis probare possem; sufficit locum vnus. *Dona impiorum non probat Eccles. 34. altissimus.* Cui etiam consonat illud. *Non reuiuiscunt que mortuata fuere.*

Attamen quoniam sententia contraria

N 4 satis